

D

Een historische wandelroute en een aangrijpende gebeurtenis in zijn leven inspireerden kunstenaar Jan Doms tot een grootse dans- en muziekvoorstelling. Een filmisch verhaal over de zoektocht van de mens met de 'Milch und Honig-Bar' als symbool van de hoop en de verlossing.

DOOR ADRIENNE PETERS

DANSEN TUSSEN LEVEN EN DOOD

De Malerweg, de schildersroute, dankt zijn naam aan de kunstenaars die in de tijd van de 19^e eeuwse Duitse Romantiek werden aangetrokken door de diepe ravijnen, smalle paden, imposante tafelbergen en indrukwekkende vergezichten van het Zandsteengebergte. Vaste factor in het landschap is de brede rivier de Elbe. De omgeving bij uitstek voor de dolende romantische ziel die de nietigheid van de mens ten opzichte van de natuur in al zijn vezels wil voelen.

De route van de Malerweg begint in Dresden en eindigt net over de Tsjechische grens, richting de plek des doods. In de Tweede Wereldoorlog werden kunstenaars naar deze uithoek gedreven met concentratiekamp Theresienstadt als eindbestemming. Ook voor kunstenaar Jan Doms (Tilburg, 1949) is het een plek gemarkeerd door de dood. Hij was in Dresden op vakantie met zijn vrouw. Bij een volgende reis zouden ze samen de Malerweg wandelen. Het is er niet van gekomen: zijn vrouw werd ziek en stierf. Maar met haar en duizend andere gedachten in zijn hoofd, want zo gaat dat tijdens het wandelen, loste Doms in 2008 zijn belofte in. In vijf dagen tijd liep hij 125 kilometer. In de voetsporen van schilders als Carl Gustav Carus, Ludwig Richter en Caspar David Friedrich, die er zijn beroemde 'Wandelaar boven de nevel' schilderde. Een tocht die voor hem de band tussen twee mensen symboliseert en dus net zozeer verbonden is met de dood als met het leven.

Erzähle nur das
Was verloren gegangen ist
Als der Sommer
Sich dem Ende neigte
Uit het libretto: Lied der Sehnsucht

Doms wilde het niet bij deze louterende tocht alleen laten. Een kunstenaar moet nu eenmaal creëren. Afgestudeerd aan de Academie Tilburg op bewegende sculpturen, legde hij zich al aan het begin van zijn carrière toe op grote bewegende installaties voor performances en dansvoorstellingen. Zijn curriculum is inmiddels uitgebreid op het gebied van architectuur, stedenbouw en landschap met directeurschappen, functies als programmamanager, projectleider of adviseur voor overheden op het gebied van kunst- en cultuur. Daarnaast heeft hij een omvangrijk oeuvre op zijn naam staan als publicist. Maar een paar jaar geleden wilde hij 'wel weer eens een dansje doen'.

Zo ontstond het idee voor een dansvoorstelling over de Malerweg: *Tänzen auf dem Malerwanderweg*. Niet meer, niet minder. Op zijn Jan Doms doet hij het liefst zoveel mogelijk zelf. Anderen brengen je alleen maar van je pad. Script en liederen schrijven, de regie voeren, het

Scene uit *Tanzen auf dem Malerwanderweg*. foto Martin Stoop

‘Want alles uit- en voorschrijven is de nagel aan de doodskist van de creatieve geest.’

decor vormgeven en natuurlijk de sculptuur ontwerpen: een gigantische, bewegende glazen schijf van acht meter doorsnee. Alleen choreografie en componeren is niet zijn vak, dat laat hij met alle liefde aan de danser en componisten over. Die mogen improviseren. Want alles uit- en voorschrijven is de nagel aan de doodskist van de creatieve geest. Het improviseren liet hij ook over aan de lichtkunstenaars, de stemperformer, aan de elektronica-jongens Bonis en aan zijn eigen zoon en band voor de uitvoering van de muziek.

Tanzen auf dem Malerwanderweg zit barstensvol verwijzingen en metaforen. De danseres Ulrike Doszmann die in Tilburg woont en werkt, is, toevallig of niet, afkomstig uit Dresden. Voor een danser zit zij in de nadagen van haar carrière, toevallig of niet passend in het thema van begin en einde. Ulrike is Elisabeth die een duet aangaat met de bewegende schijf die helt, beweegt en kantelt en, als metafoor voor het ontoegankelijke Zandsteengebergte, lichaam en geest op de proef stelt. Dat tegen het decor van een van de beroemdste bruggen ter wereld: de Blauwe Brug over de Elbe. Een verwijzing naar de Duitse geschiedenis van staal, kolen en andere zware industrie.

Een filmische voorstelling over de zoektocht van de mens en de eeuwige poging zich te verzetten tegen de krachten van de natuur. Totdat de verlossing gloort aan het einde van de tocht in de vorm van een ‘Milch und Honig Bar’, een zelfbedieningscatering in de bergbeek die je in ruil voor een euro of wat weer tot leven wekt.

Diese schreckliche Unruhe
 Von der ich versuche fern zu bleiben
 Durch meine Wanderung
 Suchend in der dünnen Luft
 Darin auf zu gehen
 Ohne Widerstand zu bieten
 Sehne ich mich nur noch
 Nach meiner kleinen ‘Milch und Honig Bar’
 Uit het libretto: *Lied der Milch und Honig Bar*

***Tanzen auf dem Malerwanderweg*, Jan Doms. Op 24 oktober in Parktheater Eindhoven. Tentoonstelling over het maken van *Tanzen auf dem Malerwanderweg*. Van 8 t/m 29 oktober (Dutch Design Week) in Parktheater Eindhoven. parktheater.nl, malerwanderweg.eu.**